

ZELENI ZA KRITIČNO PRESOJANJE, ČERNOBILCE, OLAJŠAVE IN STIMULACIJE, DRUGAČNO ENERGETSKO POLITIKO, DEMILITARIZACIJO...

Za Zelene Slovenije je v zadnjem času značilno dvoje: zaostren odnos do politike Demosa na eni strani, kar se kaže tudi v ostrem vztrajanju pri nekaterih osnovnih temeljnih opredelitvah, od katerih Zelene tudi načelno ne morejo odstopiti, in na drugi strani vrsta odmevnih akcij, o katerih pa je javnost, tudi zaradi nerodnosti in neobvladovanja političnega marketinga, včasih slabo obveščena, ki pa bodo, dolgoročno gledano (pozitivno), usodno vplivale na naše življenje.

Med temi akcijami je potrebno omeniti letovanje črnobilskih otrok v Sloveniji. Organizacija je prerasla okvire Zelenih, saj danes akcijo vodi koordinacijski odbor, v katerem so predstavniki različnih institucij, organizacij in strank. Spomladi tako pride v Slovenijo 100 otrok in 10 vzgojiteljev. Odziv javnosti je tako velik, da se vrsta slovenskih družin poteguje za to, da bi te otroke sprejele na svojih domovih. To se bo, če bodo v zdravstvu ocenili za pozitivno, tudi zgodilo. Ob tem pa so se Zelene domislili, da imamo zdravstveno ogrožene otroke tudi doma. Tako bo stekla tudi akcija za letovanje zasavskih otrok na morju. Nekateri od njih, kar kaže na to, da Zelene v svojih trditvah ne pretiravajo, so zdravstveno resno ogroženi. Sintagma »rešiti otroke« tako še zdaleč ni več in samo floskula.

Zelene so iniciatorji akcije za urejanje problematike Rudnika urana Žirovski vrh in za shranjevanje srednje ter nizko radioaktivnih odpadkov v rovih rudnika. Zavzeli so se, da se za to naroči projekt, katerega nosilec bo rudarski inštitut. Ob tem je treba poudariti, da so Zelene Slovenije trdno odločeni, da bodo v vseh primerih ukrepali samo na podlagi strokovnih presoj in študij in ne na podlagi eforičnih mnenj. Tako se bodo ognili nekritičnemu presojanju, obtoževanju in zlorabljanju stranke v korist ozkih, sebičnih interesov sredin pa tudi posameznikov.

Na podlagi iniciativ Zelenih prihaja do pozitivnih premikov v energetske politiki. Prav tu so Zelene Slovenije dosegli verjetno največje uspehe. Iz slabega premoža se prehaja na druge energetske vire: zemeljski plin, male elektrarne, kvalitetnejše vrste premoga, stimulacije, olajšave, itd. Predvidena je t. i. ničelna rast porabe energije (subvencioniranje premožnikov in oskrba s čistejšimi gorivi). Pripravljena je strategija zapiranja JE Krško. Veliki porabniki električne energije bodo morali pošteno plačati električni tok in v tej zvezi bo sprožena iniciativa za takojšnje zapiranje elektrolize A v TGA Kidričevo, sanacija elektrolize B in saniranje odlagališča rdečega blata. Za tiste, ki tega ne vedo: vsi Slovenci 6-kratno prispevamo k plačevanju izgub TGA Kidričevo, ki (z izgubo seveda) izvaža aluminij n. pr. v ZRN, obenem pa še onesnažuje okolje. Tako preko izgub posredno financiramo ZRN. Res pa je tudi to, da Nemci, ki imajo ravno tako izgube pri proizvodnji aluminija in iste probleme, niso toliko neumni, da bi financirali nas.

Na žalost in da bo nesreča še večja imamo v Sloveniji kar 10 velikih porabnikov elektrine energije, ki so tudi veliki izgubarji. Brene cen električne energije in onesnaževanja pa plačujemo skozi gospodinjstvo porabo vsi Slovenci, ne krivi ne dolžni.

Zelene Slovenije bodo med drugim v prihodnje financirali mlade raziskovalce in njihove projekte, predlagali vladi ustanovitev t. i. ekološkega centra Slovenije, predlagali zamrznitev lastnega usposabljanja rekrutov v Sloveniji, ob sprejemanju republiškega proračuna pa bodo imeli vrsto tehničnih pripomb, predlagali hitrejši razvoj ptt komunikacij (razbremenitev cest!), podprli družbene dejavnosti, za katere se namenja čedalje manj sredstev, v Demosovi koaliciji bodo zaostriili odnos do financiranja vojske (danes je razmerje sredstev do ekologije 6:1 v korist prve) in zaprtja JE Krško.

Ne nazadnje pa je treba poudariti, da s sodelovanjem v predsedstvu Zelenih Slovenije grosupljski zeleni vplivamo tudi na odločitve na republiškem nivoju. Tako smo predlagatelj ustanovitve odbora za kulturo Zelenih Slovenije, projekta EKO, t. j. zaščitne znamke za vse vrste bio in ekoloških proizvodov in posebnega projekta viškov prehrambenih izdelkov (po ameriškem vzoru), ki bi jih s pomočjo viškov podjetij, organizacij, republike in posameznikov zbirali in razdeljevali lačnim ljudem, ki ne samo bodo, ampak že tudi živijo med nami.

Tokrat, spoštovani bralci, toliko o Zelenih Slovenije. O naših problemih pa več v prihodnji številki Naše skupnosti, ko vas bo o svojem delu obvestila že tudi neodvisna občinska skupščinska komisija za varstvo okolja.

IVO FRBEŽAR

Kmečka zveza – Ljudska stranka

Kolodvorska 2, Grosuplje
vabi k sodelovanju dinamično osebo za opravila

Sekretarja stranke

Pogoji:

- najmanj srednješolska izobrazba
- poznavanje kmečke problematike
- organizacijske sposobnosti

Pisne ponudbe pošljite na naslov: Kmečka zveza – Ljudska stranka, Kolodvorska 2, 61290 GRO-SUPLJE
Informacije: tel. 773-532

SDZ IN KULTURA

Ne le umetnost in šola, tudi delo

Morda se bo zadelo komu presenetljivo, da se Slovenska demokratična zveza (Grosuplje), torej politična stranka, ukvarja s pripravljanjem kulturnih prireditev: 8. februarja je dala pobudo za predstavitev pesnika Vida Ambrožiča, doma iz Vel. Češnjic pri Šentvidu, in jo ob ljubeznivi pomoči g. župnika Jožeta Koželja, g. Emila Čopa ter g. Jerneja Lampreta, ravnatelja šentvidske osnovne šole, skupaj z g. Gordanom Ambrožičem, pesnikom v poslovnem, tudi organiziral. Vendar sta osnovni programski načeli SDZ slovenstvo in ustvarjalnost. Slovenstvo kot osnova naše skupnostne identitete, ki jo želimo in hočemo uresničevati in varovati v samostojni narodni, slovenski državi. Kako ta skupnostni cilj sprejemamo, smo jasno in prepričljivo izrazili na predbožičnem plebiscitu. Vendar bo pot do Države Slovenije, kot vse kaže, še težka.

Duhovna os

Osnovna metoda za uresničitev tega veličastnega in odgovornega cilja, hkrati s tem pa tudi za uresničevanje vseh temeljev slovenske državne uveljavitve: gospodarska ozdravitev in razvoj, ki bo omogočal zaposlitev vsem pa dostojno dohodke, kvalitetno šolstvo itd. vključno z uresničitvijo slovenske obrambne moči – skupno pot za doseganje teh ciljev pa je ustvarjalnost. Gibalo družbenega razvoja ni razredni boj, kot so ga razglašali in prakticirali sedanji prenovitelji v svoji predprenoviteljski revolucionarnosti, niti ni gibanje kvalitetnega razvoja načelo tekmovalnosti v smislu liberalizma: dovoljeno je početi vse, kar ni izrecno prepovedano. Duhovna os človeka in skupnosti namreč ni niti boj niti gon za dobičkom, temveč potreba, volja in veselje do ustvarjanja, to je uresničevanja vsakovrstnih vrednot: gospodarskih in moralnih, snovnih in duhovnih, vrednot moči in vrednot resnice, oblikovanje okolja in sebe samega.

Slovenska demokratična zveza se ne zapira v ideologije in izmišljije, odprta je za vse, ki jim je mar slovenstva in želijo ustvarjati. Ustvarjanje je delanje snovnih in duhovnih vrednot z obdelovanjem zemlje ali duha, sestavljanjem in razporejanjem kamna ali kovine, barv ali zvokov.

Vse je kultura

8. februarja imamo Slovenci svoj kulturni praznik. In kaj je pravzaprav kultura? Učena in navidez težko opisljiva beseda, ki se zdi oddaljena od zemlje in od navadnega, vsakdanjega človeka. Ob kulturi sicer pomislimo na knjigo, petje, televizijo pa šola in cerkev. Vse to je v zvezi z ustvarjalno močjo nadpovprečno sposobnih ljudi. In vendar je kultura nam vsem, prav vsem tako blizu, saj živi med nami in z nami, saj dobesedno raste iz zemlje same. Kultura namreč najprej pomeni obdelovanje, in sicer prav zemlje: oranje, rahljanje, gnojenje – da se zemlja izboljša, postane plodnejša in koristnejša. Zato sodijo najprej h kulturi, in sicer poljedelski kulturi, naše njive in sadovnjaki, naše košenice in naši gojeni gozdovi. H gradbeni kulturi sodijo naše hiše, tovarne in cerkve, oblikovane iz obdelane zemlje, kamnov in lesa. Tudi delavci v tovarnah ustvarjamo kulturo, ko obdelujemo snovi v predmete. Vse, kar delamo ali počnemo in ni zgolj naravno in narojeno, vse to je kultura.

Zato je tudi vse, česar se člo-

veška roka ali človekov duh dotakne, kar človek zavestno ustvari: njivo, hišo, stroj ali izdelek – vse to je kultura, kot je kultura, kolikor je zavestno obdelovano in oblikovano, tudi naše govorjenje in naši medčloveški odnosi. Kultura je delo strojepiske in računalnikarja, kultura je delo učiteljev, ki posredujejo učencem znanje in jih vzgajajo. Kultura, in to visoka kultura, je delo duhovnika: obredja, ki spremljajo vernega človeka od rojstva do smrti, učenje in razlaganje vere, pa tudi samo bivanje, prakticiranje vere kateregakoli človeka je pojavna oblika kulture. Eden od posebnih vrhov kulture so seveda umetnosti: besedna, glasbena, likovna.

Praznik vseh nas

Zaradi vsega tega lahko rečemo, da je slovenski kulturni praznik resnično praznik vseh nas: kmetov in delavcev, trgovcev in administratorov, učiteljev in učencev, inženirjev in duhovnikov, učenih in preprostih ljudi. Še posebno pa je 8. februar praznik umetnikov. In zato je poseben praznik šentvidske krajevne skupnosti in šentvidske župnije, saj se predstavlja rojak, pesnik in pisatelj Vid Ambrožič, rojen 1891. leta v Velikih Češnjicah, pastirček in vrtnar, vojak in žandar, knjigoljub in rodoljub. Napisal je 18 zvezkov pesmi. Izbor iz njih je izšel lani pod naslovom Vino mladosti se je povrelo. V zapuščini so ostali tudi Ambrožičevi dnevniki ter Pravljice za odrasle, ki so izšle prav na slovenski kulturni praznik in bile šentvidčanom prvim predstavljene.

JAKOB MÜLLER

POZIV REPUBLIŠKI SKUPŠČINI IN POSLANCEM

Tudi arondirana zemljišča je treba vrniti lastnikom

Pripravljajoči se zakon o denacionalizaciji, po katerem naj bi dobili lastniki krivično razlaščenega premoženja svoje premoženje nazaj v naravni obliki ali v obliki odškodnine, ima dve nesporeljivi načeli. Zgornja meja krivičnosti, ki naj bi jo zakon upošteval, je določena z letnico 1958. Meja se postavlja z utemeljivostjo, da je bila v kasnejšem obdobju že sprejeta zakonodaja o razlastitvi, ki vključuje ustrezno pravno varstvo. Letnico 1958 kot mejo krivičnosti prejšnje oblasti zagovarja tudi namestnica ministra za kmetijstvo gospa Markez, ki je na posvetovanju zadružnikov v Kranju javno izjavila, da so arondacije zemljišč za družbo urejene. Za »družbo«, ki ji pripada omenjena gospa, so morda res urejene, vendar lastniki arondiranih zemljišč taki družbi že dolgo ne pripadamo.

Leta 1959 je bil sprejet zakon o izkoriščanju kmetijskih zemljišč, po katerem so se do leta 1967 množično izvajale arondacije, in sicer proti volji lastnikov, ki niso imeli zakonske možnosti upreti se odvzemu zemljišč, cenitve odvzetih zemljišč pa so bile smešno nizke, tako da velika večina lastnikov »odškodnine« ni hotela sprejeti. Del lastnikov arondiranih zemljišč je dobil v zamenjavo zemljišča, odvzeta po zakonih, ki naj bi bili zdaj popravljeni. Zato grozi nevarnost, da se bo arondirancem zgodila nova krivica. Polovične rešitve niso sprejemljive, ker bodo storjene nove krivice.

Zaradi nasilja nad lastnino in zaradi možnih novih krivic, zahtevamo, da se v 3. členu predvidenega zakona o denacionalizaciji navede tudi temeljni zakon o izkoriščanju kmetijskih zemljišč (UL SFRJ 43/59) ter zakon o kmetijskih zemljiščih (UL SRS 17/69). zagovarjamo pa tudi načelo, da so do vrnitve zemljišč upravičeni tisti maloštevilni lastniki, ki so beraško odškodnino sicer sprejeli, kar se jim naj ustrezno obračuna.

Od članov poslanskega kluba Slovenske kmečke zveze – ljudske stranke pa zahtevamo, da glede upoštevanja krivičnosti prejšnje družbe upošteva mnenje svojega članstva.

Janez Dolinšek
predsednik SKZ-NS, podružnica Grosuplje
Jakob Müller
predsednik Združenja lastnikov razlaščenega premoženja
podružnica Grosuplje

DEKLARACIJA ZA MIR

Mirovniška akcija zelenih

Oboroževanje ne prinaša varnosti. Najnovejši primeri v svetu in v Jugoslaviji to samo potrjujejo. Vlaganje v vojaški kompleks je slepa ulica, ki zmanjšuje možnosti za politiko nenasilnega razreševanja političnih sporov, znotraj posameznih držav pa pomeni stalno grožnjo demokratični ure-

ditvi. Oboroževanje je jama brez dna, ki zlasti v manj razvitih državah oziroma v državah v razvojni krizi, pomeni znosno obremenitev za gospodarstvo.

Prepričani smo, da lahko država svojim prebivalkam in prebivalcem ter vsem sosedom zagotovi varnost samo

s takšno varnostno politiko, ki temelji na človekovih pravicah, političnih svoboščinah in socialni in ekološki varnosti, v odnosu do sosednjih držav in ljudi pa vključuje intenzivne družbene in diplomatske ukrepe za nenasilno reševanje sporov ter pomiritev s tistimi, s katerimi spori ali napetosti obstajajo.

Republika Slovenija ima pri odločitvi za tak koncept še posebno priložnost.

● Kot država, ki šele nastaja, mora na novo definirati svojo ureditev in politiko, vprašanje vojske pa je pri tem ena temeljnih razvojnih dilem.

● Tudi če Republika Slovenija ustanovi še tako močno vojsko, se v tem ne more meriti s sosednjimi državami. Poleg tega pa bi vojaški spopad na slovenskem ozemlju za Slovenijo pomenil katastrofo.

● Ustanovitev lastne vojske bi dramatično ogrozila že tako skromno akumulacijo slovenskega gospodarstva in prebivalstva, medtem ko bi sprostitve sredstev, ki so bila doslej namenjena za vojaški aparat, pomenila izjemno razvojno spodbudo v najbolj kritičnem trenutku prestrukturiranja gospodarstva. Republika Slovenija daje za vojaške namene več kot za izobraževanje in več kot za zdravstvo, ter desetkrat več kot za kulturo, socialno skrbstvo ali zaposlovanje.

● Slovenija se nahaja na relativno konfliktnem področju, ali vsaj na njegovem robu, zato lahko z odpravo vojske, z razvijanjem institucij za nenasilno reševanje sporov in z mirovno politiko pomembno prispeva k mirovljubnemu razpletu odnosov v Jugoslaviji.

DEKLARACIJA ZA MIR

Zavzemamo se za:

Slovenijo kot suvereno, miroljubno državo, ki aktivno prispeva k svetovnemu miru, za Slovenijo brez vojske in vojaške industrije.

48 Mirovni člen v novi slovenski ustavi, ki naj se glasi: »Republika Slovenija je demilitarizirana država. Prehodno obdobje, ki je potrebno za demilitarizacijo, se uredi z ustavnim zakonom.«

● Prehodno obdobje do popolne demilitarizacije, v katerem bodo za varnost meja republike Slovenije skrbela enote policije in obstoječe enote teritorialne obrambe.

● Zamrznitev vseh napotitev vojaških obveznikov iz Slovenije na služenje vojaškega roka v JLA kot sestavni del uresničevanja plebiscitne odločitve.

● Zaustavitev nadaljnega oboroževanja v Sloveniji in Jugoslaviji.

● Začetek pogajanj s federacijo o odhodu enot iz ustanov JLA iz Slovenije

● Izdelavo mirovne opcije za razrešitev jugoslovanske krize.

● Vpeljavo vrednot kulture miru in nenasilja v sistem vzgoje in izobraževanja, ter ustanovitev institucij miru, ki bodo preučevale in ustvarile nov varnostni sistem na temeljih socialne, ekološke, ekonomske in duhovne svobode in varnosti in na dobrih mednarodnih odnosih.

V Sloveniji naj bodo osamosvajanje, demilitarizacija in mirovna varnostna politika trije vzporedni procesi.

Ime in priimek	Naslov	Podpis

Podpise dostavite Zelenim Grosuplje, Kolodvorska 2